

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. V. Holban)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

ÎNCHEIERE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Publică Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dabija Ghenadie împotriva Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare „Joc” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Dabija Ghenadie, casată hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 12 iunie 2018, Dabija Ghenadie s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată (concretizată pe parcursul judecării cauzei) împotriva Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare „Joc” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat faptul că, relațiile de muncă între Centrului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova Ansamblul Național Academic de dansuri Populare „Joc” ca angajator și Ghenadie Dabija ca angajat au fost stabilite prin contractul individual de muncă, ultimul a început a activa ca artist al Centrului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova Ansamblul Național Academic de dansuri Populare „Joc”, având drepturi și obligațiuni conform fișei de post contrasemnată de către ultimul.

În anul 2018, urmare a numirii noului director general al Centrului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova Ansamblul Național Academic de dansuri Populare „Joc”, reclamantul, care recent s-a întors din concediul pentru îngrijirea copilului până vârsta de 3 ani, nejustificat s-a trezit a fi ținta de răzbunarea a noii administrații.

Angajatorul cunoscând cu certitudine, că reclamantul este tutore a 4 copii minori a solicitat în temeiul legislației muncii ai fi stabilit un program mai redus de muncă. Cu toate că legislația impune aceste prevederi angajatorului, ultimul a încercat prin diferite pârghii al determina să renunțe la munca sa.

Primul pas întreprins de angajator a fost emiterea ordinului nr.25-A din 12 martie 2018 prin care i-au fost anulate sporurile la salariu de bază în legătură cu înrăutățirea calității muncii, or, la caz pentru a fi stabilit un asemenea criteriu urma a fi numită o comisie formată din membri cu o experiența mult mai mare ca a lui Dabija, fapt care nu s-a realizat de angajator.

Prin cererea prealabilă din nr. 134 din 30 martie 2018, s-a solicitat anularea ordinului sus-menționat, iar prin răspunsul nr.57 din 24 aprilie 2018, administrația Centrului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova Ansamblul Național Academic de dansuri Populare „Joc”, cererea a fost respinsă.

La 30 martie 2018, prin ordinul nr.33-A, a fost aplicată sancțiunea disciplinară - mustrare aspră. La baza emiterii ordinului dat au stat declarațiile lui Goia Vasile, care eronat a redat presupusele încălcări.

Deși a solicitat prin cerere prealabilă anularea și acestui ordin, motivând că emiterea ordinului este generată de grave încălcări ale art.8 și 9 Codului muncii în coroborare cu prevederile art.208 alin.(1) și alin.(2) CM, a primit un refuz.

Prin ordinul cu nr.50 din 20 aprilie 2018 Dabija Ghenadie a fost sancționat prin concediere.

Temei de emitere a ordinului sus-menționat a servit faptul, că ar fi absentat fără motive întemeiate de la serviciu mai mult de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă, adică ar fi absentat nemotivat la 22 martie 2018 - 24 martie 2018, fapte care nu corespund adevărului.

Ilegalitatea ordinului menționat se confirmă prin faptul că, la 22 martie 2018, prin cererea înregistrată sub nr. 5 din 22 martie 2018, Dabija Ghenadie a solicitat a-i fi acordat concediu fără plată începând cu data de 22 martie 2018 până la 24 martie 2018, inclusiv în legătură cu faptul, că copii erau gravi bolnavi, fapt confirmat și prin extrasul medical, iar angajatorul având intenția de al determina la demisia sa, l-a avertizat, că orice plecare a reclamantului în concediu de boală, va genera lipsirea de premii și adaosurile la salariu.

Despre faptul că angajatorul a refuzat acordarea concediului nu a fost informat cu toate, că reprezentantul Serviciului personal a avut obligația de al informa despre refuzul acordării acestui concediu, iar la caz, angajatorul totuși și-a realizat scopul

și intenția sa de a elibera din serviciu, folosindu-se de poziția sa dominantă, și intenția rușinoasă a responsabilului din cadrul serviciului resurse umane, care la momentul recepționării cererii lui Dabija, au comunicat, că poate să plece, dacă copiii sunt bolnavi.

Prin cererea prealabilă din 03 mai 2018, a solicitat anularea ordinului menționat însă răspuns la cerere nu a recepționat.

În viziunea reclamantului, în contextul temeiurilor de fapt care au stat la baza emiterii ordinelor date pot concluziona cu certitudine că angajatorul urmează a fi obligat la repararea prejudiciului material cauzat prin admiterea discriminării și hărțuirii, de asemeni și la achitarea prejudiciului moral, la baza căruia stau frustrările discriminarea și lipsirea forțată de dreptul de a munci.

În instanță Dabija Ghenadie a solicitat:

- anularea ordinului nr. 25-A din 12 martie 2018 cu privire la anularea sporurilor la salariul de bază de funcție a salariatului Dabija Ghenadie, emis de către Directorul general al Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare "Joc";
- anularea ordinului nr. 33-A din 30 martie 2018, emis de către Directorul general al Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare "Joc";
- anularea ordinului nr. 50 din 20 aprilie 2018, emis de către Directorul general al Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare "Joc", cu restabilirea în funcția de artist orchestră în cadrul Î.S. A. N. A. D. P. "Joc";
- repararea prejudiciului moral, prin încasarea echivalentului bănesc în mărime de 25 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a respinge acțiunea prima instanță a reținut că, pretenția cu privire la anularea ordinului nr. 25-A din 12 martie 2018 cu privire la anularea sporului la salariul de funcție începând cu 12 martie 2018 lui Dabija Ghenadie este neîntemeiată, or plata sporurilor este un drept al angajatorului care este acordat salariatului cu titlul de stimulare a eficienței muncii pentru înaltă eficiență în muncă, intensitate a muncii, precum și pentru executarea unor lucrări de importanță deosebită sau de urgență, pe termenul efectuării lor, respectiv sporurile se acordă suplimentar la salariu în situația întrunirii circumstanțelor de fapt și a temeiului legal și anume înaltă eficiență în muncă, intensitate a muncii, precum și pentru executarea unor lucrări de importanță deosebită sau de urgență, pe termenul efectuării lor, însă la caz reclamantul nu a probat faptul întrunirii acestor circumstanțe, ba din contra angajatorul prin ordin a indicat înrăutățirea calității muncii a reclamantului.

Prima instanță a mai reținut că, la 11 martie 2018, a fost remis din numele lui prim-dirijorul de orchestră Goia Vasile un raport către Directorului General al Ansamblului Național Academic de dansuri Populare „Joc” Aliona Strîmbeanu prin care se informează ultima despre faptul că Dabija Ghenadie la data de 10 martie

2018 în cadrul Festivalului Muzical Internațional „Mărțișor” în rezultatul unor aranjamente Gheorghe Olaru și Dabija Ghenadie a refuzat să participe în concert dacă nu se revine la formula inițială, drept rezultat Goia Vasile a dispus ca Gheorghe Olaru și Dabija Ghenadie să plece.

La 12 martie 2018, a fost întocmit un raport de către Directorul Artistic al Ansamblului Național Academic de dansuri Populare „Joc” Grigore Paladi prin care a informat directorul Ansamblului Național Academic de dansuri Populare „Joc” în cadrul repetițiilor din data de 10 martie 2018 ora 11.30 a avut loc un conflict între artiștii orchestrei Gheorghe Olaru și Dabija Ghenadie și prim-dirijorul orchestrei Goia Vasile, drept rezultat al refuzului artiștilor de a executa indicațiile prim-dirijorului și drept consecință Gheorghe Olaru și Dabija Ghenadie au refuzat să participe la concert.

În urma unei anchete de serviciu, finalizată prin ordinul nr. 33-A din 30 martie 2018, emis de către Directorul general al Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare ”Joc”, Dabija Ghenadie a fost sancționat cu mustrare aspră.

Instanța a concluzionat netemeinicia pretenției de anulare a acestui ordin, or salariatul Dabija Ghenadie a refuzat să își exercite atribuțiile de serviciu prin refuzul de a participa la spectacolul organizat în cadrul Festivalului Muzical Internațional „Mărțișor”, fapte ce au fost examinate de către angajator cu respectarea prevederilor art.206-210 al Codului muncii.

La fel, în cadrul dezbaterilor judiciare a fost constatat că, la 22 martie 2018, Dabija Ghenadie a înregistrat o cerere sub nr. 5 prin care a solicitat acordarea concediului neplătit pentru perioada 22 martie - 24 martie 2018, cerere ce a fost refuzată de către angajator la 22 martie 2018. Cu refuzul privind acordarea concediului neplătit Dabija Ghenadie a făcut cunoștință la 28 martie 2018.

Ca urmare a absenței nemotivate a reclamantului de la serviciu, prin ordinul nr. 50 A din 20 aprilie 2018, emis de către Directorul General al Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare ”Joc”, Dabija Ghenadie a fost concediat.

Instanța a considerat legal ordinul de concediere a reclamantului, or acesta a lipsit nemotivat de la serviciu mai mult de 4 ore consecutiv, deși i-a fost refuzat în acordarea concediului, iar în situația în care reclamantul urma să acorde asistență copilului și soției bolnave, acesta era în drept să solicite un concediu medical, însă în speță nu a fost constatat nici o probă în acest sens.

Prin decizia din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Dabija Ghenadie, casată hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost anulat ordinul nr. 25-A din 12 martie 2018 „Cu privire la anularea sporurilor la salariul de bază”, emis de directorul general al Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare „Joc”.

A fost anulat ordinul nr. 33-A din 30 martie 2018 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare”, emis de directorul general al Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare „Joc”.

A fost anulat ordinul nr. 50 din 20 aprilie 2018 „Cu privire la aplicarea sancțiunii sub formă de concediere”, emis de directorul general al Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare „Joc”.

A fost restabilit Dabija Ghenadie în funcția deținută anterior de artist orchestră în cadrul Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare „Joc”.

A fost încasată de la Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc” în beneficiul lui Dabija Ghenadie suma de 15 000 de lei cu titlu de compensație pentru prejudiciului moral cauzat. În rest, pretenția a fost respinsă.

A fost încasată de la Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc” în beneficiul lui Dabija Ghenadie suma de suma de 9686 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în instanța de fond.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, concluzia instanței de fond, precum că plata sporurilor este un drept al angajatorului, nu poate fi reținută în speță. Or, după cum rezultă din dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 381 din 13.04.2006 cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare, sporul stabilit nu poate fi redus sau anulat la simpla decizie a angajatorului, ci doar în cazul înrăutățirii calității muncii. La caz, deși se invocă faptul că calitatea muncii reclamantului s-a înrăutățit, întru confirmarea acestui fapt nu au fost prezentate probe. În aceste împrejurări, ordinul cu privire la anularea sporului se atestă a fi neîntemeiat și abuziv, iar instanța de fond eronat a constatat legalitatea acestuia.

Cu privire la al doilea ordin contestat în prezenta cauză, instanța de apel a reținut că, sancțiunea disciplinară aplicată trebuie să fie proporțională gravității abaterii disciplinare, ținându-se cont de împrejurările în care aceasta a fost comisă, gradul de vinovăție, consecințele, precum și existența altor sancțiuni disciplinare. În speță, angajatorul s-a limitat la expunerea faptei imputate salariatului, fără a oferi o motivare privind aplicarea anume a sancțiunii mustrare aspră. Astfel, nu a fost explicată rațiunea aplicării acestei sancțiuni și proporționalitatea ei în raport cu gravitatea și consecințele abaterii. Mai mult, la momentul emiterii ordinului reclamantul nu avea sancțiuni disciplinare aplicate anterior, astfel aplicarea sancțiunii mustrare aspră, li nu a unei sancțiuni mai blânde, nu a fost justificată.

Cu privire la ordinul de concediere a reclamantului, instanța de apel a menționat că, este cert faptul că concediu neplătit se acordă cu consimțământul angajatorului. Însă, pârâtul nu a prezentat probe că salariatului Dabija Ghenadie i-a fost comunicat refuzul angajatorului în acordarea concediului neplătit. Dimpotrivă, din materialele cauzei reiese că acesta a luat cunoștință de refuz abia la 28 martie 2018. În situația creată, reclamantul depunând o astfel de cerere, motivându-și necesitatea absentării de la locul de muncă, avea o speranță legitimă că această cerere îi va fi admisă.

La 19 noiembrie 2020, Instituția Publică Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc” a declarat recurs împotriva deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului a invocat că, la examinarea cauzei în ordine de apel instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

La 29 ianuarie 2021 (prin poștă electronică), Dabija Ghenadie, reprezentat de avocatul Arabadji Mariana, a depus o referință la recursul declarat de către Instituția Publică Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc”, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 17 iunie 2020, expediată părților la 24 septembrie 2020, iar recursul a fost declarat la 19 noiembrie 2020. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Instituția Publică Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc” inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea

eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Instituția Publică Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc” nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Instituția Publică Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc”.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Instituția Publică Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru